

**UCHWAŁA NR VI/38/19
RADY GMINY W DOBRONIU**

z dnia 30 kwietnia 2019 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny
w Gminie Dobroń w 2018 roku oraz potrzeb związanych z realizacją zadań**

Na podstawie art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj.: Dz. U. z 2018 r. poz. 998, poz. 1076, poz. 1544) - **uchwala się, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny w Gminie Dobroń w 2018 roku oraz potrzeb związanych z realizacją zadań, stanowiące załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Dobroń.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Gminy w Dobroniu

Janusz Szerffel

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY W GMINIE DOBRÓŃ W 2018 ROKU ORAZ POTRZEB ZWIĄZANYCH Z REALIZACJĄ ZADAŃ

Podstawą prawną realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Dobroń na lata 2017-2019 jest ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj.: Dz.U. z 2018 r. poz. 998 z późn. zmianami).

Głównym celem wynikającym z ustawy i programu wspierania rodzin jest szeroko rozumiana pomoc rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, wsparcie działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Cel ten jest realizowany poprzez prowadzenie działań profilaktycznych sprzyjających wzmocnieniu więzi rodzinnych, wsparcie rodzin dysfunkcyjnych oraz zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dzieci i młodzieży.

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej.

Obowiązek ten od stycznia 2012 r. jednostki samorządu realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.

Zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej są realizowane zgodnie z zasadą pomocniczości.

W terminie do 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań. Rada gminy, biorąc pod uwagę powyższe potrzeby, uchwała gminne programy wspierania rodziny.

Do zadań gminy nałożonych ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny,
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną dziećmi, które przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci,
- 4) finansowanie;
 - a) podnoszenie kwalifikacji asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udziałem pomocy, o których mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające, współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadaptacyjnym,
- 5) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie,

- 6) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Realizowany Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Dobroń na lata 2017-2019 przyjęty uchwałą nr XXV/196/2017 Rady Gminy w Dobroniu w dniu 21 lutego 2017 roku jest adresowany do rodzin z dziećmi, które przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, ról rodzicielskich, a jego celem jest stworzenie warunków do prawidłowego wypełniania przez rodziny tych funkcji, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Odbiorcami programu są też przedstawiciele instytucji służb pracujących na rzecz dziecka i rodziny.

W jego realizacji uczestniczą instytucje i organizacje realizujące zadania mieszczące się w zakresie wspierania rodziny, przedstawione w poniżej zamieszczonej tabeli.

Tabela nr 1. Podmioty realizujące działania na rzecz dziecka i rodziny

Lp.	Nazwa instytucji, organizacji i innych podmiotów	Rodzaj działalności
1.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	-pomoc pracowników socjalnych w opiece i wychowywaniu dziecka poprzez pracę socjalną, zawarcie kontraktu socjalnego, wsparcie asystenta rodziny, zapewnienie osobom poradnictwa specjalistycznego (prawnego, psychologicznego); -udzielanie świadczeń z pomocy społecznej: pomocy finansowej, usługowej, rzeczowej, dożywianie uczniów i dzieci w szkołach i przedszkolach, udzielanie schronienia; -udział pracowników socjalnych i asystenta rodziny zaangażowanych w pracę z rodzinami w szkoleniach celem doskonalenia umiejętności pracy z rodzinami wykazującymi się bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz z rodzinami, których dzieci przebywają w pieczy zastępczej; -podejmowanie działań interwencyjnych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa członków rodziny; -doskonalenie współpracy pomiędzy instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny znajdującymi się na terenie gminy oraz z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach , Sądem Rejonowym Wydziałem Rodzinnym i Nieletnich w Łasku;
2.	Punkt Wsparcia Interwencyjno-Psychologicznego przy GOPS, Gminny Punkt Konsultacyjny przy GKRPA	- wsparcie psychologiczne, prawne, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego, specjalistyczne poradnictwo, profilaktyka i przeciwdziałania problemom alkoholowym, szkolenia , pogadanki dotyczące profilaktyki i problemów uzależnień, zapobiegania przemocy, prowadzone w szkołach dla rodziców i dzieci;
3.	Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie	- prowadzenie zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
4.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	-podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodzin;

		-opłata wypoczynku dla dzieci z programem profilaktyki uzależnień; -organizowanie zajęć w ramach świetlicy socjoterapeutycznej; -opracowanie i udostępnianie programu profilaktyki uzależnień i innych opracowań dotyczących udzielania pomocy rodzinom z problemem uzależnień
5.	Stanowisko ds. oświaty w Urzędzie Gminy	-przyznawanie i wypłacanie stypendiów dla uczniów; -organizowanie dowożenia uczniów do szkół;
6.	SP Gminny Ośrodek Zdrowia	- prowadzenie działań w zakresie profilaktyki i opieki zdrowotnej;
7.	Szkoły podstawowe i gimnazjum	- działalność edukacyjno-wychowawcza; -wsparcie pedagoga, psychologa dla rodziców i uczniów; -organizowanie zajęć wyrównawczych w ramach świetlic szkolnych;
8.	Kluby sportowe	-opracowanie i realizacja programów sportowych, wypoczynku z profilaktyką uzależnień;
9.	Parafie	-działalność charytatywna (pomoc rzeczowa i finansowa dla rodzin);
10.	Organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, fundacje,	- organizowanie i dystrybucja żywności; -działalność charytatywna (pomoc rzeczowa i finansowa); -organizowanie wypoczynku letniego dla dzieci;
11.	Policja	-zakładanie „Niebieskich Kart”, współpraca z pracownikami GOPS; - monitoring środowisk dysfunkcyjnych;

Wykonywanie zaplanowanych celów odbywa się poprzez realizację zadań przez instytucje i podmioty działające na rzecz dziecka i rodziny i przy aktywnym zaangażowaniu dzieci i rodziców.

Zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny realizowali również pracownicy socjalni Ośrodka. Ze względu na wagę problemów występujących w niektórych rodzinach w gminie Dobroń, pracownicy socjalni widzą konieczność wsparcia swoich działań poprzez instrumenty wskazane w ustawie.

W swojej codziennej pracy pracownicy socjalni Ośrodka kładą duży nacisk na rozpoznawanie i jak najszybszą interwencję w rodzinach zagrożonych kryzysem współpracując w tym zakresie w szczególności ze szkołami, przedszkolem, dzielnicowymi, kuratorami sądowymi i społecznymi, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dobroniu, dzielnicowymi, psychologiem prowadzącym Punkt Wsparcia Interwencyjno-Psychologiczny przy GOPS w Dobroniu, członkami Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie czy pracownikami służby zdrowia.

W 2018 roku 9 rodzin z dziećmi skorzystało z konsultacji i poradnictwa specjalistycznego w różnych formach.

W przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania dziecka przez rodzinę, powiat organizuje pieczę zastępczą w formie rodzinnej i instytucjonalnej. Do zadań gminy zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy ponoszenie częściowych wydatków związanych z pobytem dziecka w wyżej wskazanych formach pieczy zastępczej.

W systemie pieczy zastępczej było 7 dzieci, z tego 4 dzieci w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Porszewicach, 3 dzieci umieszczone są w rodzinie zastępczej. Gmina Dobroń poniosła 50 % kosztów pobytu 4 dzieci, 1 dziecka 30 % średnich miesięcznych wydatków poniesionych na utrzymanie dzieci w placówce w Porszewicach tj. 4.962,95 zł, natomiast 50 % kosztów pobytu 2 dzieci poniosła w rodzinie zastępczej. Koszt pobytu dziecka w rodzinie zastępczej spokrewnionej wynosił 694 zł, w rodzinie zastępczej niespokrewnionej 1.052,00 zł miesięcznie.

Całkowity roczny koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej wyniósł – 106.234,93 zł.

Współfinansowanie przez Gminę Dobroń pobytu dziecka w pieczy zastępczej wiąże się z ponoszeniem kosztów odpowiednio:

- 10 % w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy,
- 30 % w drugim roku pobytu dziecka w pieczy,
- 50 % w trzecim i następnych latach pobytu dziecka w pieczy.

Głównym działaniem w 2018 r. w zakresie realizacji ustawowych zadań była **pomoc świadczona przez asystenta rodziny**. Asystent rodziny kierowany jest do pracy z rodzinami, w których sytuacja dziecka małoletniego wymaga wsparcia zewnętrznego. Jego działania polegają na aktywnym wspieraniu rodziny przeżywającej trudności opiekuńczo-wychowawcze, które umożliwiłyby zatrzymanie w rodzinie dzieci zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej lub powrót dzieci do rodziny.

W przypadku, gdy ośrodek pomocy społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy i jeżeli wywiad potwierdzi występowanie tychże trudności pracownik socjalny może występować do kierownika Ośrodka z wnioskiem o przydzielenie asystenta rodziny. Praca asystenta rodziny ma charakter kompleksowy, ponieważ pomaga w rozwiązywaniu problemów socjalnych, mieszkaniowych, materialnych, zdrowotnych, czy też prawnych albo emocjonalnych. Asystent rodziny wspiera też w rozwiązywaniu problemów rodzinnych, problemów w grupie rówieśniczej oraz w podejmowaniu aktywności społecznej.

W 2018 r. pracą asystenta rodziny objętych było 12 rodzin z 23 dzieci, były to rodziny wieloprotblemowe, z małymi umiejętnościami wychowawczymi, samotne rodzicielstwo, niepełnosprawność, sieroctwo, alkoholizm, przemoc, problemy z dziećmi w różnym wieku, trudna sytuacja materialno-bytowa. Jedna rodzina została zobowiązana przez sąd do pracy z asystentem rodziny.

Asystent zakończył pracę z 1 rodziną, ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę. Przeciętny czas pracy asystenta z rodziną wynosił 27 miesięcy. Liczba rodzin korzystających z usług asystenta rodziny do 3 miesięcy - 2 rodziny, powyżej 3 do 12 miesięcy - 3 rodziny, powyżej roku - 7 rodzin.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Dobroniu zatrudniono 1 asystenta rodziny, w okresie od 01.I.2018 r. do 31.XII.2018 roku w ramach umowy o pracę, wymiar czasu pracy w przeliczeniu na 3/4 etatu.

Na częściowe sfinansowanie kosztów wynagrodzenia asystenta rodziny na rok 2018 Ośrodek pozyskał dotację z budżetu państwa w ramach Programu „Asystent rodziny i koordynator pieczy zastępczej na 2018 rok”.

Koszt działania wyniósł 28.745,48 zł, z tego w ramach dotacji celowej – 7.211,26 zł, a 2.835,97 zł dotacja z Funduszu Pracy, z budżetu gminy 18.698,25 zł. Środki te w całości zostały przeznaczone na zatrudnienia osoby na stanowisku asystenta rodziny, na wypłatę wynagrodzenia, szkolenia, koszty delegacji służbowych. Zwrot niewykorzystanej dotacji wyniósł 95,77 zł.

Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę.

Praca asystenta opiera się na bezpośrednim kontakcie z podopiecznymi w miejscu ich zamieszkania. W związku z powyższym częste wyjazdy w teren są niezbędne dla prawidłowej realizacji zadań asystenta rodziny. Pozostały czas pracy przeznaczony był na współpracę z instytucjami, urzędami, szkołami, służbą zdrowia itp. oraz przygotowanie, usystematyzowanie i wypełnienie dokumentacji. Asystent rodziny zatrudniony jest w ramach zadaniowego czasu pracy, co pozwala na pracę z rodzinami w różnych godzinach, także poza godzinami pracy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobroniu.

Usługa asystenta rodziny prowadzona była w celu zdobycia przez rodziny kompetencji w zakresie pełnienia ról społecznych zgodnie z ogólnie przyjętymi normami społecznymi.

Problemy występujące w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny to niewydolność opiekuńczo-wychowawcza, zaniedbania zdrowotne, niepełnosprawność, brak zatrudnienia, brak umiejętności dysponowania posiadanymi środkami finansowymi, zadłużenia, niezaradność życiowa, niska samoocena, brak dbałości o najbliższe otoczenie.

Efekty, które udało się wypracować w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny:

- 1) poprawa umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, prawidłowej komunikacji rodzica z dzieckiem, organizacji czasu wolnego,
- 2) nabycie umiejętności dbania o własne otoczenie, utrzymanie czystości w domu, prawidłowe nawyki higieniczne,
- 3) zaciśnięcie więzów rodzinnych,
- 4) podniesienie samooceny i wzrost poczucia własnej wartości,
- 5) nabycie prawidłowych umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego w zakresie racjonalnego gospodarowania budżetem domowym, poprawa sytuacji finansowej rodziny.

Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowywanie dzieci. Jego głównym zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny.

Potrzeby związane z realizacją zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

Z rozpoznanych potrzeb środowiska lokalnego oraz w celu realizacji zapisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wynika potrzeba objęcia rodzin wszechstronnym wsparciem, gdyż nadal są rodziny, w których konieczny jest rodzaj wsparcia. Będzie kontynuowana współpraca z instytucjami zapewniającymi pomoc specjalistyczną rodzinom z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.

Z obserwacji i doświadczenia w pracy z rodzinami należy stwierdzić, że jest coraz więcej problemów z dziećmi i młodzieżą.

Zgodnie z art.179 ust.1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, przedstawia się następujące potrzeby w powyższym zakresie:

1. Realizacja 3-letniego Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Dobroń na lata 2017-2019, o którym mowa w art. 176 pkt 1 ustawy, uchwalony przez Radę Gminy w Dobroniu w dniu 21.II.2017 roku.

2. Kontynuacja zatrudnienia asystenta rodziny, który będzie pracował z rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej i obejmie je długoterminowym wsparciem.

3. Pozyskiwanie dodatkowych środków finansowych na realizację zadania oraz kontynuacja udziału w programie wsparcia rodziny w 2019 roku ogłaszanego przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

4. Systematyczne podnoszenie kwalifikacji pracowników socjalnych, asystenta rodziny poprzez uczestnictwo w szkoleniach i kursach mających na celu zdobywanie wiedzy i umiejętności w zakresie szeroko rozumianego wsparcia rodziny.

5. Zabezpieczenie pomocy psychologicznej i prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego na terenie gminy.

6. Zapewnienie środków finansowych na współfinansowanie pobytu dzieci w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, bądź w regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadaptacyjnym.

7. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o których mowa w art. 187 ust.3.

8. Monitoring sytuacji rodzin, dzieci w tych rodzinach, zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej przez pracowników socjalnych Ośrodka i asystenta rodziny oraz przez członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Dobroniu.

W budżecie Gminy Dobroń na 2019 r. w związku z realizacją tej ustawy zostały zaplanowane środki finansowe w wysokości 113.800,00 zł z przeznaczeniem na finansowe wspieranie rodziny, tj. na zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadku niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. W 2019 r. średnie miesięczne wydatki na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej na terenie Powiatu Pabianickiego wynoszą 5.662,46 zł. Na zatrudnienie asystenta rodziny środki w wysokości 37.040 zł na wynagrodzenie i pochodne od wynagrodzenia, koszty szkoleń, delegacji.

Dobroń, dnia 22 marca 2019 r.

Opracowała : Grażyna Baranowicz

Przewodniczący Rady
Gminy w Dobroniu

Janusz Szerffel